

Examenul de bacalaureat național 2018

Proba E. c)

Istorie

MODEL

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „România a fost cel mai activ aliat al Uniunii Sovietice în timpul crizei ungare [din 1956]. [...] Gheorghiu-Dej [...] a vizitat Budapesta după invazia sovietică, iar în comunicatul [...] oficial și-a exprimat părerea că acțiunea sovietică «era necesară și corectă». Guvernul român s-a făcut ecoul propagandei sovietice, denunțând «contrarevoluția» [ungară] ca operă a «fasciștilor reacționari» provocați de «imperialiștii occidentali». Forțelor sovietice li s-au oferit baze suplimentare pe pământ românesc [...], iar traficul feroviar [a fost] întrerupt pentru a permite transporturile militare. Satisfacția sovietică față de rolul României în 1956 a fost în avantajul țării, doi ani mai târziu, când Hrușciiov a hotărât să retragă trupele sovietice. [...] Poziția strategică a României, flancată de alte state membre ale Tratatului de la Varșovia, a făcut ca propunerea de retragere a trupelor să nu neliniștească Uniunea Sovietică din punct de vedere al securității, orice temeri în legătură cu România ca aliat demn de încredere fiind risipite de acțiunile acesteia din timpul revoluției ungare. Din același motiv, măsura de precauție de a menține un număr mare de trupe sovietice în Ungaria după revoluție, i-a permis lui Hrușciiov să compenseze parțial orice reducere generală de trupe sovietice în zonă. [...] Pentru a compensa retragerea sovietică și pentru a micșora temerile sovietice că aceasta ar putea să afecteze sprijinul regimului din România, Gheorghiu-Dej a aprobat introducerea imediată a unor măsuri de securitate internă stringente pentru a menține controlul Partidului.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

B. „Bucureștii nu numai că refuză să participe la invazia Cehoslovaciei, dar Ceaușescu condamnă public și vehement, prin discursul său [...] din balconul clădirii CC al PCR, acțiunea militară a Tratatului de la Varșovia (URSS, Polonia, RD Germană, Bulgaria și Ungaria). Liderul comunist român riscă atunci un pericol real al invadării țării de trupele sovietice masate pe Prut. [...] La 4 septembrie Marea Adunarea Națională aprobă o lege de înființare a gărzilor patriotice. România nu era, prin toate aceste acțiuni, independentă de Moscova, dar era, dintre toate țările «socialiste», cea mai îndepărtată de ea. Fapt bine văzut și încurajat de Occident. Pe de altă parte, aceste acțiuni de independență nu deranjau esențial Moscova, pentru că România păstra, pe plan intern, neabătute structurile sistemului instituit de Kremlin. [...]

Tot mai multe măsuri de după 1971 îndreaptă România spre un regim prezidențial, instituit [...] în 1974, odată cu înlăturarea lui I. Gh. Maurer din fruntea guvernului și cu alegerea lui Ceaușescu în nou-creata funcție de președinte de republică. Un regim bazat pe cultul personalității «Conducătorului», apropiat ca spirit, fast și manifestări de cel nord-coreean.”

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un conducător politic precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la regimul prezidențial. **2 puncte**
3. Menționați o țară și alianța politico-militară, la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că atitudinea statului român este apreciată de Occident. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două practici politice totalitare utilizate în statul român, în afara celor la care se referă sursele **A** și **B**. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a legii fundamentale adoptate în statul român, în ultimul deceniu al secolului al XX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Progresele expansiunii turcești [...] au sporit presiunea otomană la Dunăre și au creat o amenințare directă pentru independența Țării Românești. În confruntarea militară care se anunța, Vlad [Țepeș] s-a decis să preia inițiativa.

Declanșarea războiului antiotoman a fost precedată de o amplă acțiune politică destinată să asigure consolidarea autorității domnești, prin limitarea forței politice și militare a mării boierimi, prin crearea unei puternice armate și prin sprijinirea negustorilor localnici. [...] Conflictul dintre domn și marea boierime [...] a îmbrăcat forme violente, domnul suprimând o mare parte a adversarilor săi. [...]

În 1459, Vlad a refuzat plata tributului, iar în iarna anului 1461-1462 a atacat și nimicit garnizoanele otomane de pe ambele maluri ale Dunării, de la Zimnicea până la gurile fluviului. Riposta otomană s-a manifestat prin organizarea unei expediții conduse de însuși sultanul Mahomed al II-lea, aflat [...] în fruntea celor mai puternice oștiri de la cucerirea Constantinopolului. Vlad a aplicat tactica clasică a domnitorilor români: retragerea, pustiirea teritoriului care urma să fie străbătut de inamic și lupta de hărțuială. Astfel, în noaptea de 16 iunie 1462, Vlad a săvârșit un atac nocturn asupra taberei sultanului [...]. Ocuparea capitalei - orașul Târgoviște - abandonată de domn, nu a adus decizia politică și militară așteptată de sultan, astfel că în iunie a început retragerea armatei otomane, care sub loviturile forțelor românești a intrat în debandadă.

Victoria lui Vlad Țepeș nu putea fi definitivă atât timp cât efortului militar românesc nu i se asociau forțele coalizate ale statelor creștine. În vara anului 1462, turcii au reluat încercarea de a supune Țara Românească [...].”
(A. Oțetea, *Istoria poporului român*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți capitala Țării Românești, precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați domnitorul Țării Românești și o cauză a izbucnirii conflictului cu otomanii, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la măsurile prin care domnitorul și-a consolidat autoritatea politică. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la consecințele declanșării expediției militare conduse de Mahomed al II-lea, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia românii participă la conflicte militare în secolul al XIV-lea. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre spațiul românesc în secolul al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea, având în vedere:

- prezentarea unui proiect politic din prima jumătate a secolului al XIX-lea, care a contribuit la formarea statului român modern;
- menționarea a două fapte istorice care au loc în politica internă a statului român, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și precizarea unei constante în desfășurarea acestora;
- menționarea a două acțiuni prin care România participă la „criza orientală” din a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul României în relațiile internaționale de la începutul secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, **elaborarea argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.